

РЕЦЕНЗІЯ

на освітню програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників
закладів загальної середньої освіти

«Біологія в НУШ (7-9 класи) та орієнтири профільного навчання (10-11 класи)»
(авт. Козленко О. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П., Сергєєва Н. В., Хомич Т. А.)

Стратегічне значення програми для інклюзивної освіти. Представлена програма підвищення кваліфікації має фундаментальне значення для успішного впровадження інклюзії в навчальний процес з біології. Вона забезпечує вчителів не лише оновленими предметними знаннями, але й — що є ключовим для роботи з учнями з особливими освітніми потребами (ООП) — потужним психолого-педагогічним інструментарієм для індивідуалізації та гуманізації навчання.

Програма готує вчителя до реалізації головного принципу інклюзії: орієнтації на учня як особистість з унікальними потребами та здібностями.

Аналіз змісту програми дозволяє стверджувати, що вона пропонує низку модулів, які є безпосередньо корисними для роботи дефектолога та вчителя в інклюзивному класі, а саме:

2.1. Психологічна готовність та емоційна компетентність. Включення праць про емоційний інтелект (Д. Гоулман) та психологічні особливості підлітка є золотим стандартом підготовки для інклюзії. Вчитель, який розуміє механізми емоційного та соціального розвитку, здатний: ефективно управляти поведінкою учнів із СДУГ або РАС; вибудовувати довіру та безпечно навчальне середовище, що критично важливо для успіху учнів з порушеннями опорно-рухового апарату або сенсорними порушеннями.

2.2. Практичні корекційно-розвиткові техніки. Модуль, присвячений навчальній кінезіології, є чудовою перевагою програми. Кінезіологічні вправи — це практичний, немедикаментозний інструмент, який безпосередньо використовується в корекційно-розвитковій роботі. Таким чином, вчитель біології зможе: оперативно покращувати концентрацію уваги та пам'ять учнів із труднощами навчання (дислексія, дисграфія). Використовувати рухову активність для активації мозкових процесів під час вивчення складних біологічних тем.

2.3. Роль педагога-коуча як інклюзивного фасилітатора. Перехід до ролі педагога-коуча є прямим шляхом до реалізації ІПР (індивідуальної програми розвитку). Коучинг передбачає: індивідуалізований підхід, а саме навчання учня самостійно ставити цілі та шукати рішення, що є ключовим для розвитку самостійності учнів з ООП. Підтримуюче менторство, тобто надання необхідної підтримки (scaffolding) для досягнення цілей, адаптованих до можливостей конкретного учня.

Методична гнучкість та універсальний дизайн. Наголос програми на компетентнісному підході НУШ та практичній орієнтації (7-9 класи) створює міцну основу

для впровадження принципів універсального дизайну навчання (УДН). Фокус на проєктній та дослідницькій діяльності дозволяє природно застосовувати: множинні шляхи подачі інформації: через експерименти, моделі, візуальні та аудіо матеріали, що задовольняє потреби учнів із різними каналами сприйняття. Множинні шляхи демонстрації знань: через малюнки, усні доповіді, моделі, презентації, що дає можливість учням, які мають труднощі з письмом (дисграфія), успішно демонструвати свої знання з біології.

Отже, освітня програма «Біологія в НУШ (7-9 класи) та орієнтири профільного навчання (10-11 класи)» успішно формує у вчителів глибокий психолого-педагогічний фундамент, який є незамінним для ефективної роботи в інклюзивному освітньому середовищі. Програма надає вчителям потужний набір м'яких (soft) та корекційно-розвиткових навичок, які вони можуть негайно та успішно застосовувати для підтримки всіх учнів, забезпечуючи гідну та якісну біологічну освіту для кожної дитини. Ця програма є відмінним кроком у розвитку компетентності вчителів біології щодо потреб сучасної інклюзивної школи.

Рецензент

Ярмола Наталія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України.